

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення

результатів дисертації

Борець Олесі Анатоліївни

на тему:

**«Психологічні особливості мотивації особистості
в процесі пошуку роботи»**

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження визначена важливістю проблеми мотивації особистості, яка знаходиться у процесі пошуку роботи, оскільки проблеми працевлаштування стали особливо актуальним предметом наукового пошуку останніми роками: сьогодні ринок праці не забезпечує необхідної кількості робочих місць, ні випускників університетів, які вже переважно працюють не за отриманою спеціальністю, ні потенційних працівників, що шукають роботу. Розмаїття проблем, що постають перед особистістю, котра шукає роботу, зумовлює актуальність дослідження цього процесу, а, отже, передбачає аналіз взаємодії комплексу чинників, що визначають поведінку людини під час пошуку роботи.

Дисертація присвячена вивченню психологічних особливостей мотиваційної структури особистостей із різним типом зайнятості, що перебувають у процесі пошуку роботи, та виявленню відмінностей у мотиваційній сфері особистостей із різним типом зайнятості. У дисертації проаналізовано теоретико-методологічні, психофізіологічні, професійні, психодіагностичні аспекти проблеми мотивації особистості, що перебуває у пошуку роботи, розкрито загальну організацію дослідження, розглянуто та обґрунтовано методичний інструментарій, виявлено низку особистісних чинників, які позитивно чи негативно впливають на мотивацію до пошуку роботи в особистостей із різним типом зайнятості, наведено статистичні дані дослідження, проаналізовано кількісні та якісні показники одержаних результатів.

Текст дисертації характеризується послідовним, логічним викладенням матеріалу, логічним поєднанням теоретичного обґрунтування та емпіричної перевірки представлених наукових положень. У роботі О.А. Борець чітко окреслені об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, використані валідні та надійні методи дослідження, визначена структура та логічна послідовність викладеного матеріалу. Мета дослідження полягала у теоретико-емпіричному обґрунтуванні типології мотивації особистості в процесі пошуку роботи.

Вивчення тексту дисертації та публікацій авторки за темою дисертації дозволяє зробити висновок, що робота, яка представлена на розгляд, має наукову новизну, теоретичну й практичну цінність.

Наукова новизна дисертаційного полягає в тому, що дисертанткою вперше обґрунтовано психологічний зміст мотиваційних характеристик особистостей із різним типом зайнятості, що перебувають у процесі пошуку роботи, розкрито специфіку мотиваційної структури, зміст психічних явищ та ступінь їх впливу на мотивацію особистості, що перебуває в процесі пошуку роботи; виокремлено провідні типи особистості, що шукає роботу та виявлено відмінності у мотиваційній сфері особистості кожного типу зайнятості; поглиблено та розширено розуміння мотивації особистості, уявлення про структуру її мотивації в процесі пошуку роботи; набули подальшого розвитку знання про специфіку формування мотивації особистості, що шукає роботу, причин виникнення, характеру та структурних складових мотивації особистості, що перебуває в процесі пошуку роботи; обґрунтовано, розроблено та апробовано комплексну програму формування мотивації особистості, що перебуває в процесі пошуку роботи з урахуванням визначених психологічних особливостей, вплив яких встановлено у контексті дослідження мотиваційної сфери особистості, що перебуває в процесі пошуку роботи.

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає в розширенні розуміння психологічної сутності мотиваційної сфери

особистості; поглибленні уявлення про конструктивні та деструктивні процеси в період безробіття, що впливають на розвиток мотиваційної сфери у період пошуку роботи, формуванні принципів роботи працівників служби зайнятості на підвищення мотивації до пошуку роботи.

Практичне значення одержаних результатів визначено тим, що диференціальний підхід до дослідження особистості, що перебуває в пошуку роботи, дасть змогу покращити роботу з безробітними щодо підвищення їх професійної мотивації. Результати емпіричного дослідження та висновки можуть бути використані для розробки програм забезпечення зайнятості населення та підвищення ефективності роботи служби зайнятості, що дасть можливість практичним психологам, працівникам соціальних служб і центрів зайнятості успішно діагностувати та здійснювати доцільні психокорекційні впливи на поведінку безробітних з огляду на специфіку їхньої мотивації до пошуку роботи та тривалість перебування в ситуації вимушеного безробіття, а також у системі підготовки та підвищення кваліфікації фахівців із психології під час вивчення навчальних дисциплін і спецкурсів із проблеми психології мотивації. Матеріали дисертаційного дослідження також можуть бути використані у змісті таких дисциплін у ЗВО, як «Психологія управління», «Психодіагностика», «Психологія організацій», «Психологічна діагностика й оцінка персоналу організації» та у програмі підготовки фахівців з організаційної психології. Результати дослідження впроваджено в навчальний процес Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України, ДНЗ «Монастирищенський професійний ліцей» та профорієнтаційну роботу Монастирищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості.

Кількість публікацій О.А. Борець за темою дисертації відповідає вимогам, дозволяє ознайомитися з основними результатами дослідження (теоретичними та емпіричними), представленого у трьох розділах дисертації та опублікованого у фахових, наукометричних виданнях. За результатами дисертаційного дослідження опубліковано: 5 наукових публікацій, в тому

числі 3 одноосібні статті у фахових виданнях України, внесених до міжнародних науково-метричних баз даних, 1 стаття у співавторстві в іноземному науковому періодичному виданні (науковий доробок автора становить 50%), 1 стаття у виданні, внесеному до міжнародних науково-метричних баз даних, 4 тези доповідей на наукових конференціях.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. За актуальністю, обсягом проведеного дослідження, теоретичним і практичним значенням, подана на розгляд дисертація є актуальним, завершеним самостійним дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати. Робота за змістом, структурою та публікаціями відповідає галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 - «Психологія».

Вищевикладене дає підставу для висновку, що дисертація Борець Олесі Анатоліївни на тему: «Психологічні особливості мотивації особистості в процесі пошуку роботи» повністю відповідає вимогам пункту 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 167, які висуваються до дисертацій з присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія».

Рецензент:

доктор психологічних наук, доцент,
професор кафедри психології

М.Г. Ткалич

Рецензент:

кандидат психологічних наук,
професор кафедри психології

